

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

Пислар А. Б. Становлення особистості професіонала у постковідному просторі.....	115
Подорожний В.Г., Почвірна А.В. Психологічні особливості дистанційного навчання як предмет теоретичного аналізу.....	116
Попович І. С. Дослідження психоемоційних станів педагогів у ковідний період...	118
Саранча І.Г. Мотиватори у роботі викладача в сучасних реаліях вищої освіти.....	121
Старова Ю.В., Сливка Б. О., Сливка І. О. Формування фахових компетентностей фахівців філологічного напрямку у постковідному просторі вищої освіти.....	123
Старова Ю.В., Барановська О.В., Юріна М.М. Постковідне майбутнє вищої освіти: особливості та перспективи.....	125
Старова Ю.В., Барчій М.В. Становлення особистості: персоногенетичний контекст.....	127
Старова Ю.В., Бобаль Т.І., Тенкач В.В. Психологічні наслідки пандемії covid-19 у житті сучасного студента.....	129
Старова Ю.В., Реплюк Е.С. Постковідне майбутнє вищої освіти та сталий розвиток: аналітичний огляд наукових публікацій з міжнародних видань.....	131
Старова Ю.В., Шеверя Р.Я, Шекмар А.В. Вплив інтернет-тренінгів на психологічний потенціал особистості в постковідному просторі сучасної освіти.....	133
Старова Ю.В., Шпак Н.Ю. Психологічний захист сучасного студентства у постковідному просторі.....	135
Староста В.І. (Не) змішане навчання у постковідний період у контексті професійного та особистісного розвитку студентів: погляди аспірантів та викладачів.....	137
Visnyuk I.M. Dolunnui S.S. Mediaimmunity in the context of using the positive the experience of the covid-19 pandemic.....	139
Човрій С. Ю. Посткоронавірусні трансформаційні процеси у вищій освіті.....	142
Шебанова В.І. Застосування методу аутогенного тренування при наданні психологічної допомоги особистості у постковідному просторі.....	143
Щербан Т. Д., Гоблик В. В. Психологічні особливості агресивної поведінки студентів у постковідному освітньому просторі.....	145
ЩЕРБАН Т. Д., ДІДИК Я. В. Психологічні особливості акцентуації характеру підлітка в умовах пандемії коронавірусу.....	147
СЕКЦІЯ 3. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	150
Varchi V.V., Achilova V.M. Psychological aspectsof learning English grammar.....	150
Барчі Б. В., Берец А.С. Психологія навчання іноземної мови.....	152
Барчі Б. В., Дерич Є. В. Навчальна мотивація у вивченні іноземної мови.....	154
Varchi V.V., Klots Yu.M. Factors of effective English mastering.....	156
Барчі Б. В., Луганська Д. О. Формування іншомовної мовленнєвої компетенції у дітей дошкільників.....	158
Барчі Б. В., Морданинець С. І. До проблеми компетенцій майбутнього філолога.....	160
Барчі Б. В., Одошевська Є. С. Психологічні аспектираннього вивчення іноземної мови.....	163
Барчі Б. В., Соколова В. О. Психолінгвістичні аспекти навчання іноземної мови.....	166
Варга Л.І. Перспективи застосування мобільних додатків як засобів формування лексичної компетенції у студентів нефілологічних спеціальностей при вивченні іноземної мови	168
Гарапко В. І. Ризики відсутності традиційного освітнього процесу у закладах освіти протягом пандемії COVID-19 (на матеріалах ЮНЕСКО).....	171

5. Соколовська С. В. Особистісно-орієнтований підхід у навчанні іноземної мови дітей шостого року життя : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Світлана Володимирівна Соколовська. - К., 2005. - 221 с.

УДК 81'23:37.016:81'243

БАРЧІ Б. В.
Мукачівський державний університет
СОКОЛОВА В. О.
Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Мова – є одним із найважливіших засобів спілкування та інструментом подолання мовних бар'єрів між представниками різних національностей. На сьогодні знання іноземної мови є однією із найважливіших умов адаптації індивіда у сучасному світі.

Важливо відмітити, що навчання і вивчення іноземної мови, є питанням, як педагогіки (методики) і лінгвістики, так і психології та психолінгвістики, що неодноразово підкреслювалось В. Фон Гумбольдтом, О.О. Потєбнею, І.О. Бодуеном де Куртене, Л.В. Щербою, І.О. Зимньою та іншими [1].

Завдяки педагогічним розробкам була підвищена ефективність навчального процесу та засвоєння іноземної мови. Питання модернізації освіти, залучення високих педагогічних технологій у навчання, висвітлювались у працях А.О. Вербицького, Л.Г. Вяткіна, Є.В. Бондаревської, І.С. Якіманської та інших (алгоритмізація, технологізація, комп'ютеризація навчального процесу). Останнім часом все більше уваги надається дослідженню психологічної концепції навчання іноземної мови, яка, в основному, полягає у розвитку здібностей за допомогою різних видів навчальної діяльності.

Психологічні та методичні дослідження (І.П. Павлов, О.П. Старков, Р. Раньє, О'Мейлі, Г. Лозанов та інші) виявили, що успішність у засвоєнні іноземної мови залежить не тільки від когнітивних процесів, але й від афективного аспекту (емоційно-експресивний аспект) та особистісних факторів.

Завдяки сучасним психологічним дослідженням, що ґрунтуються на сугестології (розкритті прихованих людських можливостей), було розроблено низку інтенсивних методик навчання іноземної мови, в основу яких покладено роботу підсвідомості: «метод 25 кадрів», «метод навчання під час сну», «метод занурення» тощо [2].

Засновником та «першопрохідцем» у розробці нетрадиційних методів навчання іноземної мови прийнято вважати болгарського лікаря психотерапевта Г. Лозанова, який запропонував використовувати сугестологію як засіб для активізації психічних процесів під час навчання іноземної мови. Запропоновані ним методи ґрунтуються на засобах, що допомагають активізувати внутрішні резерви суб'єкта і розкрити приховані у несвідомому людські здібності та можливості. Серед психолінгвістичних досліджень, що стосуються питань навчання та вивчення іноземної мови, доцільно відмітити праці О.О. Леонтьєва, В.О. Артемова, І.О. Зимньої, І.М. Румянцевої [2].

Зокрема, В. О. Артемовим була розроблена комунікативна теорія мовлення, що стала підґрунтям для його теорії навчання іноземної мови, згідно з якою головною психічною здатністю для успішного вивчення іноземної мови є свідомість, що знаходить своє втілення у свідомому відображенні форми та змісту навчального матеріалу, розумінні мовленнєвих та мовних явищ через рідну мову.

І.М. Румянцева розглядає мову не просто як систему знаків (фонетика, лексика, граматики), яку традиційно вивчають у школі та більшості мовних курсів, але й як вищу психічну функцію людини, що становить роботу її психофізіологічних процесів. Вона вважає, що психолінгвістичні параметри, зокрема, характер та темперамент, можна розглядати як психолінгвістичні універсалиї.

Вважається, що принципи організації навчального процесу та методики навчання повинні враховувати психолінгвістичні особливості слов'янських народів (національні, мовленнєві, мовні, психологічні) у взаємозв'язку з класичною методикою та новими тенденціями у викладанні іноземної мови [3].

Як відомо, навчання повинно відповідати принципам: логічності у викладі матеріалу, послідовності його вивчення, зв'язку теорії з практикою. В той же час, важливо зазначити, що врахування психолінгвістичних особливостей слухачів курсів нашого національно культурного простору є одним з важливіших умов успішного навчання іноземної мови.

Однією з причин незадовільних результатів у вивченні іноземної мови, є недостатньо повне використання можливостей аудіолінгвільного методу, який склався під впливом біхевіоризму та структуралізму. Його основний принцип полягає у формуванні навичок за допомогою заучування до автоматизму певних мовних зразків. Цей метод, який показав свою ефективність у практичній навчальній діяльності, не знаходить відповідного відображення у більшості закордонних навчальних посібників: лексичний та граматичний матеріал уроку не повторюється та не закріплюється на наступних заняттях. Більш того, він не відпрацьовується у робочому зошиті до уроку, який скоріше виконує роль додаткового матеріалу, а ніж є засобом

закріплення знань та відпрацювання навичок. У результаті вивчене не залишається у довгостроковій пам'яті слухача на рівні когнітивних процесів відтворення, впізнавання або згадування [4].

Пропонуються певні постулати, апробовані автором упродовж багаторічної практики викладання, які в сполученні уже з відомими методами та прийомами допомагають значно підвищити ефективність навчання та вивчення іноземної мови: враховувати психолінгвістичні особливості слухачів певного національно культурного простору та особливості культури народу, мова якого вивчається; за допомогою спеціальних вправ переводити пасивний словниковий запас у активний; навчити швидко трансформувати свої думки на іноземну мову, користуючись власним активним словниковим запасом; систематично закріплювати матеріал; головне – це не обсяг навчального матеріалу, наданого викладачем, а обсяг матеріалу, який слухач в змозі запам'ятати; новий матеріал повинен залишитися у довгостроковій пам'яті слухача на рівні когнітивних процесів відтворення, впізнавання або згадування.

Отже, для задоволення потреби сучасного суспільства щодо вивчення іноземної мови необхідно пропорційно поєднувати класичну методику та нові тенденції, з обов'язковим урахуванням психолінгвістичних особливостей людей, які навчаються.

Література

1. Мороз Л. М. Психолінгвістичні засади навчання німецької мови як другої іноземної з позиції концепції багатомовності. / Л. М. Мороз // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету / Чернігівський нац. Пед. Ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2011. – Вип. 92. – С. 203-208.

2. Окопна Я. В. Психолінгвістичні засади формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності майбутніх працівників туристичної сфери / Я. В. Окопна, К. М. Чала // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – № 1. – С. 193-197.

3. Cenoz J., Hufeisen B., Jessner U. Cross-linguistic influence in third language acquisition: psycholinguistic perspectives / J. Cenoz, B. Hufeisen, U. Jessner. – Clevedon: Multilingual Matters, 2001. – 197 p.

УДК 372.881.111.1.

ВАРГА Л.І.

Мукачівський державний університет

**ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ЯК ЗАСОБІВ
ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ
НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>